Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
LAILA MEDINA
prednesené 12. decembra 2024 [1]

Vec C-324/23 [Myszak] [i]

OF,
EI,
RI
proti
M.K., správca konkurznej podstaty Getin Noble Bank S.A., predtým Getin Noble Bank S.A.

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 – Zmluva o hypotekárnom úvere indexovaná v zahraničnej mene – Návrh spotrebiteľa na vyhlásenie zmluvy za neplatnú – Návrh na predbežné opatrenia spočívajúce v pozastavení plnenia zmluvy – Predbežné opatrenia – Smernica 2014/59/EÚ – Smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (BRRD) – Banka, ktorej krízová situácia sa rieši – Článok 34 ods. 1 písm. b) a g) – Všeobecné zásady, ktorými sa riadi riešenie krízových situácií – Zásada, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Účinná súdna ochrana“

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách [2] a článku 34 ods. 1 písm. b) a g) a článku 70 ods. 1 a 4 smernice 2014/59/EÚ [3], ktorou sa stanovil rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností (ďalej len „inštitúcie“).

2. Návrh bol podaný v rámci sporu medzi OF, EI a RI (ďalej len „žalobcovia“) na jednej strane a M.K., správcom konkurznej podstaty bankovej inštitúcie Getin Noble Bank S.A., na strane druhej. Žalobcovia, ktorí sú spotrebitelia, uzatvorili so žalovanou bankou zmluvu o hypotekárnom úvere indexovanú v CHF (švajčiarsky frank), doteraz však nesplatili všetky

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

[2] Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288.

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 173, 2014, s. 190), tiež známa ako „smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk“ alebo „BRRD“.

dohodnuté splátky. Na vnútroštátny súd podali žalobu o neplatnosť danej zmluvy z dôvodu, že obsahuje nekalé podmienky. V priebehu tohto konania sa začala riešiť krízová situácia banky Getin Noble Bank.

3. Žalobcovia následne podali návrh na predbežné opatrenia spočívajúce v pozastavení ich povinností počas trvania konania vo veci samej. Tieto opatrenia sa vo vnútroštátnom práve klasifikujú ako zabezpečovacie opatrenia, ktorými sa žalobcovia domáhajú pozastavenia povinnosti platiť mesačné splátky úveru počas daného konania, kým sa súd bude zaoberať žalobou vo veci samej. [4]

4. Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je možné obmedziť ochranu, ktorú si spotrebitelia odvodzujú zo smernice 93/13, v prípade, že sa na dotknutú banku vzťahuje postup riešenia krízovej situácie upravený v smernici 2014/59. V prejednávanej veci je preto potrebné, aby Súdny dvor našiel rovnováhu medzi účinkami týchto dvoch smerníc.

I. Právny kontext

A. Právo Únie

1. Smernica 93/13

5. V článku 6 ods. 1 smernice 93/13 sa uvádza:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

6. Podľa článku 7 ods. 1 uvedenej smernice:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

2. Smernica 2014/59

7. Na účely týchto návrhov sú relevantné odôvodnenia 3, 5, 10, 31, 48, 50, 51, 60 a 69.

[4] Presný časový rámec predmetných úkonov sa v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neuvádza. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru však vyplýva, že voči Getin Noble Bank bolo najprv vydané rozhodnutie o riešení krízovej situácie a že následne prešla do insolvenčného konania. Účastníci konania na pojednávaní potvrdili, že návrh na nariadenie predbežných opatrení bol podaný medzi uvedenými dvoma postupmi.

8. V článku 34 tejto smernice s názvom „Všeobecné zásady, ktorými sa riadi riešenie krízových situácií“, ods. 1 písm. b) a g) sa stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby orgány pre riešenie krízových situácií pri uplatňovaní nástrojov na riešenie krízových situácií a vykonávaní právomocí riešiť krízové situácie prijali všetky vhodné kroky na zabezpečenie toho, aby sa opatrenia na riešenie krízových situácií prijímali v súlade s týmito zásadami:

…

b) veritelia inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, znášajú straty po akcionároch v súlade s hierarchiou ich nárokov v rámci bežného konkurzného konania, pokiaľ nie je v tejto smernici výslovne stanovené inak;

…

g) žiadny veriteľ neutrpí vyššie straty než straty, ktoré by utrpel, ak by sa inštitúcia alebo subjekt v zmysle článku 1 ods. 1 písmena b), c) alebo d) zlikvidovali v rámci bežného konkurzného konania v súlade ochrannými opatreniami podľa článkov 73 až 75.“

9. V článku 37 smernice 2014/59 s názvom „Všeobecné zásady, ktorými sa riadia nástroje riešenia krízových situácií“, ods. 1 a ods. 3 písm. b) sa uvádza, že orgány pre riešenie krízových situácií majú mať právomoci potrebné na uplatňovanie nástrojov na riešenie krízových situácií vrátane nástroja preklenovacej inštitúcie. V článku 37 ods. 6 tejto smernice sa nariaďuje, že inštitúcia, z ktorej sa prevádzajú aktíva, sa musí zlikvidovať na základe bežného insolvenčného konania v primeranom časovom horizonte, pričom sa zohľadní potreba kontinuity základných služieb.

10. V článku 70 smernice 2014/59 s názvom „Právomoc obmedziť vynucovanie záložných práv“ ods. 1 sa stanovuje:

„Členské štáty zaistia, aby orgány pre riešenie krízových situácií mali právomoc obmedziť záložných veriteľov inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, pri vynucovaní záložných práv vo vzťahu k akýmkoľvek aktívam danej inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, od uverejnenia oznámenia o obmedzení v súlade s článkom 83 ods. 4 do polnoci (v tom členskom štáte, v ktorom je orgán pre riešenie krízovej situácie danej inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, usadený) pracovného dňa nasledujúceho po uverejnení uvedeného oznámenia.“

11. V článku 73 smernice 2014/59 sa stanovujú pravidlá zaobchádzania s akcionármi a veriteľmi v prípade čiastočných prevodov a uplatňovania nástroja odpísania dlhu. Na účely posúdenia, či by sa na akcionárov a veriteľov vzťahovalo lepšie zaobchádzanie v prípade, ak by inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, bola predmetom bežného insolvenčného konania, sa v článku 74 smernice od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili, že oceňovanie vykonáva nezávislá osoba. Podľa článku 75 smernice 2014/59 majú členské štáty zaistiť, že ak sa v oceňovaní vykonanom podľa 74 tejto smernice skonštatuje, že ktorémukoľvek z akcionárov alebo veriteľov vznikli väčšie straty, ako by vznikli pri likvidácii na základe bežného insolvenčného konania, majú právo na výplatu rozdielu z mechanizmov na financovanie riešenia krízových situácií.

B. Poľské právo

1. Občiansky zákonník

12. Podľa článku 385[1] ods. 1 Ustawa – Kodeks cywilny (zákon, ktorým sa ustanovuje Občiansky zákonník) z 23. apríla 1964[5], v konsolidovanom znení[6] (ďalej len „Občiansky zákonník“), ustanovenia zmluvy uzatvorenej so spotrebiteľom, ktoré neboli dohodnuté individuálne, nie sú pre spotrebiteľa záväzné, ak jeho práva a povinnosti upravujú takým spôsobom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi a ktorý zjavne porušuje jeho záujmy (nedovolené zmluvné podmienky).

2. Občiansky súdny poriadok

13. Podľa článku 730[1] Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (zákon, ktorým sa ustanovuje Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964[7], v konsolidovanom znení[8] (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“):

„1. Každá strana alebo účastník konania môže žiadať o nariadenie predbežného opatrenia, ak odôvodní nárok a právny záujem na jeho nariadení.

2. Právny záujem na nariadení predbežného opatrenia existuje, ak by jeho nenariadenie znemožňovalo alebo závažným spôsobom bránilo výkonu rozsudku vydaného vo veci alebo inak znemožňovalo alebo vážne sťažovalo dosiahnutie účelu konania vo veci.

…

3. Pri nariadení predbežného opatrenia súd prihliada na záujmy účastníkov alebo osôb zúčastnených v konaní tak, aby bola zabezpečená náležitá právna ochrana navrhovateľa a aby druhá strana nebola zaťažená viac, ako je potrebné.“

14. Podľa vnútroštátneho súdu sú pre konanie vo veci samej relevantné aj články 731, 755 a 755[2] ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Zákon o Bankovom garančnom fonde

15. V článku 135 ods. 1 a 4 Ustawa z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji[9] (zákon z 10. júna 2016 o Bankovom garančnom fonde, systéme ochrany vkladov a nútenej správe) (ďalej len „zákon o Bankovom garančnom fonde“) sa stanovuje:

„1. Nie je potrebné vydať rozhodnutie v exekučnom konaní alebo v konaní o udelení zabezpečovacích opatrení v súvislosti s aktívami inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, ktoré sa začali pred začatím nútenej správy.

5 Dz. U. č. 16, položka 93.

6 Dz. U. z roku 2020, položka 1740.

7 Dz. U. č. 43, položka 296.

8 Dz. U. z roku 2021, položka 1805.

9 Dz. U. z roku 2016, položka 996.

…

4. Počas nútenej správy je neprijateľné začať exekučné konanie a zabezpečovacie konanie proti subjektu, ktorého krízová situácia sa rieši.“

16. Podľa článku 142 ods. 1 tohto zákona Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Bankový garančný fond, Poľsko) môže pozastaviť právo na uplatnenie zábezpeky, pokiaľ ide o aktíva inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, na obdobie, ktoré nepresahuje koniec pracovného dňa nasledujúceho po zverejnení oznámenia o pozastavení uvedeného práva, ktoré fond vydal.

4. Zákon o platobnej neschopnosti

17. V článku 146 ods. 1 Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (zákon z 28. februára 2003 o platobnej neschopnosti) [10], (ďalej len „zákon o platobnej neschopnosti) sa stanovuje, že exekučné konanie na majetok konkurznej podstaty sa po vyhlásení platobnej neschopnosti automaticky pozastaví a že po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o konkurze sa ukončí. Podľa odseku 2 tohto článku majú nerozdelené sumy z pozastaveného konania prejsť do konkurznej podstaty. Podľa odseku 3 je exekúcia po vydaní vyhlásenia zakázaná s výnimkou osobitných pohľadávok na výživné alebo dôchodkových pohľadávok.

II. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

18. V roku 2007 uzavrela OF spoločne so svojimi rodičmi RI a EI zmluvu s bankou Getin Noble Bank o hypotekárnom úvere s dobou splácania 360 mesiacov na sumu 185 375,71 zlotých (PLN) (približne 40 000 eur) (ďalej len „predmetná úverová zmluva“). Táto úverová zmluva obsahovala ustanovenie o prepočte danej sumy na švajčiarsky frank (CHF) podľa nákupného kurzu stanoveného touto bankou v tabuľke. Mesačné splátky vypočítané v CHF boli splácané v PLN podľa kurzu predaja CHF, ktorý takisto jednostranne stanovila uvedená banka, ako sa k dátumu splatnosti uvádzal v tabuľke vytvorenej bankou.

19. Úver bol určený na pokrytie časti kúpnej ceny nehnuteľnosti a na úhradu nákladov spojených s čerpaním úveru. Žalobcovia v konaní vo veci samej boli informovaní o vplyve zmien úrokových sadzieb a výmenných kurzov na uvedenú úverovú zmluvu vo forme porovnávacej tabuľky.

20. Dňa 29. septembra 2022 vydal Bankový garančný fond v zmysle zákona o Bankovom garančnom fonde rozhodnutie o začatí nútenej správy banky Getin Noble Bank prostredníctvom nástroja preklenovacej inštitúcie. Na základe rozhodnutia vznikol nový subjekt s názvom VELO Bank S.A., na ktorý prešli takmer všetky práva a povinnosti žalovanej banky Getin Noble Bank, avšak s výnimkou majetkových práv vyplývajúcich z faktických, právnych alebo deliktných úkonov týkajúcich sa zmlúv o úvere a o pôžičke denominovaných vo CHF alebo indexovaných podľa výmenného kurzu CHF a nárokov vyplývajúcich z týchto vlastníckych práv vrátane tých, ktoré sú predmetom občianskeho a správneho konania, bez ohľadu na dátum ich uplatnenia. Podľa vnútroštátneho súdu to znamená, že majetok banky Getin Noble Bank tvoria najmä pohľadávky z úverových zmlúv, ktoré rovnako ako zmluva žalobcov údajne obsahujú nekalé zmluvné podmienky a môžu byť aj spätne spochybnené.

[10] Dz. U. z roku 2022, položka 1520, konsolidované znenie z 9. júna 2022.

21. Z medializovaných vyjadrení Bankového garančného fondu vyplynulo, že v priebehu roka bude podaný návrh na vyhlásenie platobnej neschopnosti banky Getin Noble Bank a jej likvidáciu.

22. Žalobcovia podali žalobu na vnútroštátny súd, pričom sa domáhajú, aby sa predmetná úverová zmluva vyhlásila za neplatnú a aby boli priznané sumy 48 352,97 PLN a 27 171,82 CHF (čo zodpovedá približne 95 % splateného kapitálu) spolu so zákonnými úrokmi z omeškania a s trovami konania. Žalobcovia uviedli, že zmluva o úvere obsahuje nedovolené zmluvné podmienky týkajúce sa indexácie výšky úveru v cudzej mene. Nárokovaná suma je súčtom splátok uskutočnených žalobcami. Subsidiárne sa žalobcovia dožadovali možnosti pokračovať v zmluve po odstránení nekalých podmienok.

23. Getin Noble Bank sa domáhala zamietnutia žaloby a odmietla, že by zmluvné podmienky boli nedovolené.

24. Po prijatí rozhodnutia o nútenej správe žalobcovia podali návrh na nariadenie predbežných opatrení, pričom žiadali o zabezpečenie návrhu na vyhlásenie neplatnosti zmluvy úpravou práv a povinností účastníkov konania po dobu trvania konania v danej veci. Konkrétne žiadali o odklad povinnosti platiť mesačné splátky úveru v období od podania návrhu do skončenia konania. Žalobcovia ďalej žiadali, aby sa žalovanej zakázalo uverejniť v Biurzo Informacji Gospodarczej (Ekonomická informačná kancelária, Poľsko) informáciu o nesplácaní úveru žalobcami v období od dňa nariadenia zabezpečovacieho opatrenia do skončenia konania.

25. Vnútroštátny súd uvádza, že v konaní o predbežných opatreniach súd o zabezpečovacom opatrení rozhoduje na základe *prima facie* preukázania tvrdení účastníkov konania, pričom zohľadní všetky dôkazy zhromaždené vo veci samej. Podľa vnútroštátneho súdu: i) žalobcovia sú spotrebiteľmi; ii) podmienky predmetnej úverovej zmluvy sú nekalé, keďže pre spotrebiteľov predstavujú riziko výmenného kurzu a umožňujú banke svojvoľne stanoviť kurzový rozdiel [11], a iii) zmeny zmluvy, ktorú uzavreli účastníci konania, nemali taký účinok, aby mohli uvedené podmienky platiť.

26. Vnútroštátny súd uvádza, že so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora musí byť možné nariadiť predbežné opatrenia umožňujúce pozastavenie povinnosti žalobcov platiť mesačné úverové splátky v predmetnej veci. Podľa článku 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde, tak ako ho vykladajú vnútroštátne súdy, v prípade, že sa rieši krízová situácia banky, musia tieto súdy prijať rozhodnutie, že nie je potrebné rozhodovať o predbežných opatreniach. Podľa vnútroštátneho súdu takýto výklad úplne obchádza ustanovenia smernice 93/13 a zbavuje spotrebiteľa jeho práv, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

27. Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že keďže zabezpečenie takejto pohľadávky v konaní vo veci samej by bolo prípustné v bežnom konkurznom konaní, výklad článku 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde, ktorý neumožňuje priznať zabezpečenie takejto pohľadávky, by znevýhodnil spotrebiteľov, ktorí sú veriteľmi, v porovnaní s takýmito spotrebiteľmi v bankách, ktoré sú likvidované v rámci insolvenčného konania. V dôsledku uvedeného by prijatie takéhoto výkladu bolo v rozpore s článkom 34 ods. 1 písm. g) smernice 2014/59.

[11] Predmetné podmienky sú podobné podmienkam zmluvy analyzovaným v rozsudku, ktorý viedol k rozsudku z 3. októbra 2019, Dziubak (C-260/18, EU:C:2019:819).

28. Za týchto okolností Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Majú sa článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 [smernice 93/13] v spojení so zásadami efektivity a proporcionality a článkom 34 ods. 1 písm. b) a g) a článkom 70 ods. 1 a 4 [smernice 2014/59] vykladať tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje vyhovieť návrhu spotrebiteľa na to, aby sa voči banke, vo vzťahu ku ktorej sa začalo riešenie krízovej situácie, nariadili zabezpečovacie opatrenia, spočívajúce v pozastavení, po dobu konania pred súdom, povinnosti splácať mesačné splátky istiny a úrokov, splatné na základe zmluvy o úvere, ktorú súd môže vyhlásiť za neplatnú z dôvodu odstránenia nekalých zmluvných podmienok z tejto zmluvy, len preto, že ide o banku, ktorej krízová situácia sa rieši?“

III. Konanie na Súdnom dvore

29. Žalobcovia v konaní vo veci samej, poľská vláda, ako aj Európska komisia predložili písomné pripomienky. Všetci títo účastníci konania, ako aj žalovaný v konaní vo veci samej poskytli ústne pripomienky na pojednávaní, ktoré sa konalo 17. októbra 2024.

IV. Posúdenie

A. Preformulovanie otázky

30. Vnútroštátny súd uvádza, že článok 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde predstavuje nesprávne prebratie článku 70 ods. 1 smernice 2014/59.

31. V tejto súvislosti sa zdá, ako uviedla poľská vláda a Komisia, že článok 70 ods. 1 smernice 2014/59 bol v skutočnosti do poľského práva prebratý článkom 142 ods. 1 zákona o Bankovom záručnom fonde, ktorý má inú časovú pôsobnosť ako jeho článok 135 ods. 1 a 4. článok 135 ods. 1 zákona o Bankovom garančnom fonde sa konkrétne týka konaní o nariadení zabezpečovacích opatrení, ktoré sa začali pred začatím procesu riešenia krízovej situácie, zatiaľ čo článok 135 ods. 4 tohto zákona sa týka žiadostí podaných v súvislosti so subjektom, ktorého krízová situácia sa rieši, počas obdobia nútenej správy. Článok 70 ods. 1 smernice 2014/59 sa však vzťahuje na veľmi krátke obdobie od zverejnenia oznámenia o obmedzení[12] do polnoci pracovného dňa nasledujúceho po tomto zverejnení v členskom štáte orgánu pre riešenie krízových situácií inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši.

32. V každom prípade by som chcela poukázať na to, že vo veci C-34/23[13] – nedávnej veci s podobnými skutkovými okolnosťami, ako je to v prejednávanej veci – bol Súdny dvor požiadaný o výklad článku 70 ods. 1 smernice 2014/59 vo vzťahu k článku 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde. Súdny dvor vo svojom uznesení v tejto veci zistil, že spor v konaní vo veci samej sa týka uplatňovania predbežných opatrení, ktoré zjavne nepatria do pôsobnosti článku 70 ods. 1 smernice 2014/59.

[12] Zverejnenie v súlade s článkom 83 ods. 4 smernice 2014/59.

[13] Uznesenie z 20. februára 2024, Getin Noble Bank (C-34/23, EU:C:2024:203).

33. Súdny dvor osobitne uviedol, že žaloba v konaní veci samej, ktorou žalobcovia žiadali o zabezpečovacie opatrenia v súvislosti s úverovou zmluvou, sa netýkala žiadnych cenných papierov. Súdny dvor dodal, že „spotrebiteľ, ktorý podal žalobu o vyhlásenie neplatnosti zmluvy o hypotekárnom úvere uzavretej s bankou Getin Noble Bank, nemá postavenie ‚zabezpečeného veriteľa' tejto banky v zmysle článku 70 ods. 1 smernice 2014/59" [14]. Súdny dvor rozhodol, že spor v konaní vo veci samej zjavne nepatrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, a tak prejudiciálna otázka, ktorá sa týkala výlučne jeho výkladu, nesúvisela s predmetom sporu. [15]

34. Dlžníci na základe úverovej zmluvy (ktorí sa môžu stať veriteľmi, ak súd vyhlási úver za neplatný) sa totiž skutočne môžu považovať za potenciálnych veriteľov alebo v konečnom dôsledku aj za veriteľov. Pokiaľ však ide o spotrebiteľské úverové zmluvy, zabezpečený veriteľ, ako vysvetlila Komisia na pojednávaní, je poskytovateľ úveru alebo veriteľ, ktorý má právny nárok na majetok alebo aktíva dlžníka. V dôsledku uvedeného sa zdá, že žalobcovia, ktorí nemajú právny nárok na predmetný majetok, nie sú „zabezpečenými veriteľmi" podľa tohto ustanovenia.

35. Aj v prejednávanej veci sa žalobcovia, ktorí sú spotrebiteľmi, domáhajú zabezpečovacích opatrení v súvislosti s úverovou zmluvou s inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši. Na základe uvedeného nemožno žalobcov v konaní vo veci samej považovať za „zabezpečených veriteľov" o nič viac než vo veci, ktorá viedla k uvedenému uzneseniu. Z toho *mutatis mutandis* vyplýva, že článok 70 ods. 1 smernice 2014/59 nijako nesúvisí s predmetom prejednávaného sporu. Z toho v súlade s nedávnym uznesením Súdneho dvora vyplýva, že prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania je zjavne neprípustný v rozsahu, v akom sa týka uvedeného ustanovenia. Keďže článok 70 ods. 4 danej smernice sa týka výkonu právomoci práve podľa toho istého článku, na účely predmetného sporu nie je relevantné ani toto ustanovenie.

36. Otázka, ktorú položil vnútroštátny súd, by sa preto mala preformulovať tak, aby sa v zásade pýtalo, či sa článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity a s článkom 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59 majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave alebo praxi, ktorá neumožňuje nariadiť predbežné opatrenia s cieľom pozastaviť v čase trvania súdneho konania záväzok splácania budúcich mesačných úverových splátok len z toho dôvodu, že na žalovanú banku sa vzťahuje postup riešenia krízovej situácie upravený smernicou 2014/59. [16]

37. Keďže vnútroštátny súd sa svojou prejudiciálnou otázkou snaží zistiť vzájomný vzťah medzi ustanoveniami smernice 2014/59 a smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity, začnem skúmaním týchto ustanovení, a následne sa budem venovať ich vzájomnému vzťahu.

B. Výklad článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13

38. Súdny dvor rozhodol, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvnú podmienku, ktorá bola vyhlásená za nekalú, treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, a teda nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. V súvislosti s tým určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím v zásade musí viesť k navráteniu právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala.

[14] Tamže (bod 32).

[15] Tamže (bod 33).

[16] Preformulovaná otázka nezahŕňa zásadu proporcionality, ktorá sa nejaví byť relevantná na účely tejto analýzy. Pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 2023, Getin Noble Bank (Pozastavenie plnenia zmluvy o úvere) (C-287/22, EU:C:2023:491), v ktorom sa tiež odkazovalo na „efektivitu a proporcionalitu".

Povinnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, ktorá ukladá zaplatenie súm, ktoré sa preukážu ako neoprávnené, má v zásade reštitučný účinok, ktorý sa vzťahuje na tieto isté sumy. [17] Mohlo by sa tvrdiť, že v prípade, že banky fungujú za bežných podmienok, Súdny dvor dôsledne podporuje ochranu spotrebiteľa, ak je v rozpore so záujmami finančných inštitúcií, najmä v súvislosti s nekalými podmienkami v zmluvách. [18]

39. V prejednávanej veci sa vnútroštátny súd domnieva, že ak zistí, že niektoré podmienky spornej zmluvy o hypotekárnom úvere sú nekalé, po odstránení týchto podmienok nebude možné pokračovať vo zvyšnej časti spornej zmluvy o hypotekárnom úvere a bude potrebné zrušiť zmluvu v celom rozsahu. Na základe uvedeného sa v týchto návrhoch vychádza z predpokladu, že vnútroštátny súd si je dostatočne istý potrebou vyhlásiť predmetnú zmluvu o hypotekárnom úvere za neplatnú, v dôsledku čoho by spotrebiteľ mal voči banke nárok na vrátenie súm, ktoré už na základe tejto zmluvy boli zaplatené.

40. Pokiaľ ide o otázku vydávania predbežných opatrení, v práve Únie nie sú harmonizované postupy uplatniteľné na preskúmanie nekalej povahy zmluvnej podmienky. Tieto postupy tak patria do vnútroštátneho právneho systému členských štátov [19] v súlade so zásadou procesnej autonómie členských štátov, ale pod podmienkou, že sú v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity. [20]

41. Pokiaľ ide o zásadu efektivity, treba predovšetkým zdôrazniť, že povinnosť členských štátov zabezpečiť efektivitu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, zahŕňa, najmä pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany zakotvenú tiež v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorá platí najmä pre definíciu procesných podmienok žalôb založených na takýchto právach. [21] Podľa ustálenej judikatúry musí mať vnútroštátny súd, ktorému bol predložený spor riadiaci sa právom Únie, možnosť nariadiť predbežné opatrenia, aby sa zaistila plná účinnosť súdneho rozhodnutia o existencii práv uplatnených na základe práva Únie, ktoré sa má vydať. [22] Súdny dvor rozhodol, že zásada účinnej súdnej ochrany práv vyplývajúcich osobám podliehajúcim súdnej právomoci z práva Únie sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby v právnom poriadku členského štátu existovala možnosť nariadenia predbežných opatrení až dovtedy, kým príslušný súd neurčí súlad vnútroštátnych ustanovení s právom Únie, keď je nariadenie takýchto opatrení potrebné na zabezpečenie úplnej účinnosti súdneho rozhodnutia o existencii takýchto práv, ktoré má byť vydané. [23] Stručne povedané, vnútroštátny súd konajúci vo veci, ktorá sa riadi právom Únie, musí mať možnosť nariadiť predbežné opatrenia s cieľom zabezpečiť úplnú účinnosť súdneho rozhodnutia o existencii práv vyplývajúcich z práva Únie, ktoré má prijať.

[17] Pozri rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i. (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, body 61 a 62).

[18] Pozri napríklad rozsudky zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349); zo 14. marca 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164); z 30. apríla 2014, Kásler a Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282); z 21. januára 2015, Unicaja Banco a Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13, EU:C:2015:21), a z 26. marca 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia (C-70/17 a C-179/17, EU:C:2019:250).

[19] Pozri rozsudok z 22. septembra 2022, Vicente (Žaloba týkajúca sa zaplatenia odmeny advokáta) (C-335/21, EU:C:2022:720, bod 53 a citovaná judikatúra).

[20] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, bod 57 a citovaná judikatúra).

[21] Rozsudky z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, bod 54 a citovaná judikatúra), a z 10. júna 2021, BNP Paribas Personal Finance (C-776/19 až C-782/19, EU:C:2021:470, bod 29).

[22] Rozsudky z 15. januára 2013, Križan a i. (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 107), a zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 297), v ktorých sa cituje rozsudok z 19. júna 1990, Factortame a i. (C-213/89, EU:C:1990:257, bod 21).

[23] Rozsudok z 13. marca 2007, Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163, bod 77 a bod 2 výroku).

42. Navyše otázka vydávania predbežných opatrení v rámci konaní týkajúcich sa práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú zo smernice 93/13, bola predmetom viacerých rozsudkov Súdneho dvora vrátane nedávneho rozsudku z 15. júna 2023, Getin Noble Bank (Pozastavenie plnenia zmluvy o úvere)[24], ktorý bol vyhlásený po podaní tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale ktorý sa týka skutkových okolností relatívne podobných okolnostiam v tomto návrhu.[25]

43. Súdny dvor v tejto veci konštatoval, že smernica 93/13 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu vo veci samej, ktorý je príslušný na posúdenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, nariadiť predbežné opatrenie, akým je prerušenie konania o výkone rozhodnutia, ak je nariadenie tohto opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia, keďže táto právna úprava môže ohroziť účinnosť ochrany sledovanej uvedenou smernicou.[26] Súdny dvor tiež poukázal, že môže byť nevyhnutné prijať takéto opatrenia, najmä ak existuje riziko, že spotrebiteľ zaplatí v priebehu súdneho konania, ktorého dĺžka môže byť značná, vyššie mesačné splátky, ako sú tie, ktoré by skutočne dlhoval, ak by sa dotknutá podmienka musela zrušiť.[27]

44. Súdny dvor rozhodol, že ochrana, ktorú spotrebiteľom zaručuje smernica 93/13, najmä jej článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1, si preto vyžaduje, aby vnútroštátny súd mal mať možnosť nariadiť primerané predbežné opatrenie, ak je to potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti rozhodnutia, ktoré má byť vydané, pokiaľ ide o nekalú povahu zmluvných podmienok.[28] Súdny dvor konkrétne zdôraznil, že nariadenie takéhoto predbežného opatrenia sa zdá byť o to nevyhnutnejšie, ak uvedený spotrebiteľ zaplatil dotknutej banke ešte pred začatím konania vyššiu než požičanú sumu.[29] Súdny dvor v podstate dospel k záveru, že vnútroštátna judikatúra, podľa ktorej sa odmieta nariadiť predbežné opatrenie spočívajúce v pozastavení platenia mesačných splátok dlhovaných na základe úverovej zmluvy, hoci je toto opatrenie nevyhnutné na zabezpečenie ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva smernica 93/13, sa nezdá byť v súlade so zásadou efektivity, a teda nie je zlučiteľná s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13.[30]

45. Z uvedeného vyplýva, že povinnosť členských štátov zabezpečiť účinnosť práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, najmä práv vyplývajúcich zo smernice 93/13, znamená požiadavku účinnej súdnej ochrany, ktorá je zaručená aj článkom 47 Charty, čo znamená, že v prípade, že spotrebiteľ podal žalobu proti banke o neplatnosť zmluvy z dôvodu nekalých podmienok obsiahnutých v tejto zmluve, vnútroštátny súd by mal mať možnosť nariadiť predbežné opatrenia, ktorými sa pozastaví plnenie takejto úverovej zmluvy počas trvania tohto konania.

[24] (C-287/22, EU:C:2023:491).

[25] Súdny dvor v tejto veci rozhodol 15. júna 2023, t. j. po rozhodnutí súdu o predložení prejudiciálnej otázky v tejto veci 26. októbra 2022.

[26] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 2023, Getin Noble Bank (Pozastavenie plnenia zmluvy o úvere) (C-287/22, EU:C:2023:491, bod 41 a citovaná judikatúra).

[27] Tamže (bod 42 a citovaná judikatúra).

[28] Tamže (bod 43).

[29] Tamže (bod 52).

[30] Tamže (bod 55).

46. Vzhľadom na uvedené má článok 47 Charty priamy účinok vo veci, akou je prejednávaná vec.[31] Keďže právo na účinnú súdnu ochranu zaručené týmto ustanovením nie je absolútnym právom,[32] prináleží vnútroštátnemu súdu, aby pri uplatňovaní práva Únie našiel rovnováhu medzi dotknutými záujmami a prijal všetky potrebné opatrenia na zaručenie práva na účinnú súdnu ochranu. Pokiaľ ide o záujmy dotknuté v prejednávanej veci, vnútroštátny súd na jednej strane zdôrazňuje cieľ efektivity riešenia krízových situácií a najmä finančnej stability bankového systému a na druhej strane účinnú súdnu ochranu spotrebiteľa. V dôsledku uvedeného je potrebné preskúmať účinky, ktoré vyplývajú z uplatňovania smernice 2014/59.

C. Výklad ustanovení smernice 2014/59

47. Vnútroštátny súd uvádza, že v dôsledku začatia konania na riešenie krízovej situácie, ktoré sa týka banky Getin Noble Bank, nie je podľa článku 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde povolené nariadiť spotrebiteľom predbežné opatrenia. Kľúčovou otázkou v prejednávanej veci je, či sa pri uplatňovaní smernice 2014/59 môžu obmedziť práva spotrebiteľov. Vnútroštátny súd v tomto smere odkazuje najmä na článok 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59. Pred analýzou zásad stanovených v tomto ustanovení by sa mala najprv preskúmať jeho pôsobnosť.

1. Pôsobnosť článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59

a) Pojmy „opatrenia na riešenie krízových situácií“, „nástroje na riešenie krízových situácií“ a „právomoci riešiť krízové situácie“ v zmysle článku 34 ods. 1 smernice 2014/59

48. Na úvod by sa malo poznamenať, že v článku 34 ods. 1 smernice 2014/59 sa odkazuje na tri pojmy, a to „nástroje na riešenie krízových situácií“, „právomoci riešiť krízové situácie“ a „opatrenia na riešenie krízových situácií“. Podľa môjho názoru tieto tri pojmy nemajú rovnakú pôsobnosť, a tak v prípade použitia nástroja preklenovacej inštitúcie sa toto ustanovenie môže vzťahovať na právomoci a opatrenia na riešenie krízových situácií, a teda aj na úkony, ktoré sa týkajú príslušného zvyškového subjektu.

49. Po prvé by som poznamenala, že výraz „opatrenie na riešenie krízovej situácie“ je podľa článku 2 ods. 1 bodu 40 uvedenej smernice rozhodnutie o tom, že sa začne riešiť krízová situácia inštitúcie alebo subjektu uvedeného v článku 1 ods. 1 písm. b), c) alebo d) podľa článku 32 alebo 33, uplatňovanie nástroja riešenia krízových situácií alebo vykonávanie jednej alebo viacerých právomocí riešiť krízovú situáciu. V tejto súvislosti je zrejmé, že výraz „opatrenie na riešenie krízovej situácie“ zahŕňa nielen tieto nástroje a právomoci, ale aj rozhodnutie o začatí riešenia krízovej situácie inštitúcie alebo subjektu, čím sa z neho stáva súhrnný pojem, ktorý sa vzťahuje na rôzne úkony súvisiace s postupom riešenia krízovej situácie.

50. Po druhé je výraz „nástroj na riešenie krízových situácií“ v tomto ustanovení podľa článku 2 ods. 1 bodu 19 tejto smernice nástroj, na ktorý sa odkazuje v článku 37 ods. 3 tejto smernice, konkrétne nástroj odpredaja obchodnej činnosti, nástroj preklenovacej inštitúcie, nástroj oddelenia aktív a nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov.

[31] Pozri analogicky rozsudky z 8. novembra 2022, Deutsche Umwelthilfe (Typové schválenie motorových vozidiel) (C-873/19, EU:C:2022:857), v oblasti práva životného prostredia, a z 20. februára 2024, X (Neuvedenie dôvodov ukončenia pracovného pomeru) (C-715/20, EU:C:2024:139), v oblasti rámcovej dohody o práci na dobu určitú a zásady nediskriminácie.

[32] Pozri rozsudok z 5. septembra 2024, Banco Santander (Riešenie krízovej situácie banky Banco Popular II) (C-775/22, C-779/22 a C-794/22, EU:C:2024:679, bod 80 a citovaná judikatúra).

51. V prejednávanej veci bol podľa všetkého použitým nástrojom na riešenie krízových situácií nástroj preklenovacej inštitúcie v zmysle článku 37 ods. 3 písm. b) smernice 2014/59 a v súlade s jej článkom 40. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia v konaní vo veci samej sa týka aktív (úveru denominovaného v cudzej mene), ktoré zostali v Getin Noble Bank, teda v pôvodnom subjekte (alebo zvyškovom subjekte). Netýka sa naopak aktív prevedených na preklenovaciu inštitúciu, teda na Velo Bank, vytvorenú v rámci postupu riešenia krízovej situácie.

52. V súlade s článkom 37 ods. 6 smernice 2014/59 v spojení s jej odôvodneniami 50, 60 a 69, v prípade, že sa uplatňujú nástroje na riešenie krízových situácií uvedené v odseku 3 písm. a) alebo b) uvedeného článku a použijú sa na prevod len časti aktív, práv alebo záväzkov inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, zvyšková inštitúcia alebo subjekt, z ktorého boli aktíva, práva alebo záväzky prevedené, sa likviduje v rámci bežného insolvenčného konania. Keďže bol použitý nástroj preklenovacej inštitúcie, v prejednávanej veci podliehajú aktíva, ktoré zostali v Getin Noble Bank, bežnému insolvenčnému konaniu.

53. Obdobie po rozhodnutí o uplatnení nástroja preklenovacej inštitúcie a pred likvidáciou inštitúcie alebo subjektu v insolvenčnom konaní by tiež malo byť zahrnuté do pojmu „nástroje na riešenie krízových situácií“, keďže uplatnením tohto nástroja sa počas tohto obdobia stanoví zvyškový subjekt. Zásady stanovené v článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59 nie sú na účely aktív zostávajúcich vo zvyškovej inštitúcii alebo subjekte viac relevantné až po začatí likvidácie inštitúcie alebo subjektu v rámci bežného insolvenčného konania.

54. Po tretie sa v článku 34 ods. 1 smernice 2014/59 tiež odkazuje na „právomoci riešiť krízové situácie“, ktoré sa podľa článku 2 ods. 1 bodu 20 tejto smernice vymedzujú ako právomoc, ktorá sa uvádza v článkoch 63 až 72 tejto smernice.

55. V tejto súvislosti by som poznamenala, že posledné uvedené články zahŕňajú širokú škálu právomocí.

56. Keďže v článku 63 ods. 1 písm. d) sa konkrétne odkazuje na „právomoc prevádzať na iný subjekt – s jeho súhlasom – práva, aktíva alebo záväzky inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši“, zdá sa, že pojem „právomoci riešiť krízové situácie“ zahŕňa rozhodnutie o začatí núdzovej správy vo vzťahu k žalovanej banke s využitím zriadenej preklenovacej banky a úkonov, ktoré sa týkajú inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, a zvyškovej inštitúcie alebo subjektu pred tým, ako sa voči nej začne bežné insolvenčné konanie.

57. Preto sa v rozsahu, v akom sa v článku 34 ods. 1 smernice 2014/59 odkazuje na „opatrenia na riešenie krízových situácií“, „nástroje na riešenie krízových situácií“ a „právomoci riešiť krízové situácie“, zdá, že toto ustanovenie sa skutočne vzťahuje na počiatočné rozhodnutie, ktorým vnútroštátne orgány rozhodujú o začatí riešenia krízovej situácie subjektu. Vzťahuje sa aj na situáciu zvyškovej inštitúcie alebo subjektu pred ich likvidáciou v rámci bežného insolvenčného konania, t. j. v tomto prípade Getin Noble Bank, a teda na preskúmanie žiadosti, ktorá bola podaná súdu, o zabezpečovacie opatrenia proti tejto zvyškovej inštitúcii alebo subjektu.

58. V dôsledku toho zastávam názor, že všeobecné zásady, ktorými sa riadi riešenie krízových situácií, ako je stanovené v článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59, sa uplatňujú na situáciu, keď žalobcovia žiadajú o zabezpečovacie (predbežné) opatrenia v rámci konania vedeného proti zvyškovému subjektu pred jeho likvidáciou v rámci bežného insolvenčného konania, keďže tento zvyškový subjekt bol predmetom opatrení, nástrojov a právomocí vnútroštátnych orgánov, pokiaľ ide riešenie krízových situácií.

b) Pojem „veriteľ“ v zmysle článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59

59. Je potrebné určiť, či spotrebitelia, akými sú žalobcovia, ktorí podali návrh na začatie konania s cieľom dosiahnuť vyhlásenie neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy z dôvodu uplatnenia nekalých zmluvných podmienok, sú tiež „veriteľmi“ v zmysle článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59.

60. Pojem „veriteľ“ sa zvyčajne vzťahuje na akýkoľvek subjekt alebo osobu, ktorá má pohľadávku voči dlžníkovi. V rozsahu, v akom sa v tomto prípade dotknutí spotrebitelia domáhajú pozastavenia svojej povinnosti platiť budúce mesačné splátky úveru, sa na prvý pohľad javia ako dlžníci. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že žalobcovia sú *potenciálnymi veriteľmi*, keďže je veľmi pravdepodobné, že konanie, ktoré iniciovali, povedie k vyhláseniu neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy v celom rozsahu.

61. V smernici 2014/59 sa výslovne nevymedzuje druh záväzkov, ktoré zakladajú postavenie veriteľa, a preto sa v nej v tomto smere neukladajú žiadne obmedzenia. Pojem „veriteľ“ sa preto má vykladať tak, že zahŕňa aj potenciálnych veriteľov, ak sú spotrebiteľmi a existuje vysoká pravdepodobnosť, že vnútroštátny súd uzná ich tvrdenie o neplatnosti.[33] Takýto výklad je v súlade so širšími cieľmi zabezpečenia ochrany všetkých zainteresovaných strán zapojených do postupu riešenia krízových situácií, ktorý sa stanovuje v smernici 2014/59, a spravodlivého zaobchádzania s nimi.[34]

62. Hoci v tejto veci vnútroštátny súd ešte nevydal rozsudok o neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy v konaní vo veci samej, návrh žalobcov na vyhlásenie neplatnosti je formálnym právnym úkonom, ktorý môže viesť k zmene postavenia z dlžníka na veriteľa.

63. V dôsledku uvedeného možno žalobcov považovať za veriteľov v zmysle článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59, a to aj v prípade, keď súd ešte nevydal rozsudok o platnosti úverovej zmluvy. V tejto súvislosti treba poznamenať, že vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu prináleží posúdiť, či v tejto veci existuje dostatočná pravdepodobnosť, že sa dlžník stane takýmto veriteľom, výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený. V týchto návrhoch sa vychádza z predpokladu, že predmetní spotrebitelia sú skutočne veriteľmi v zmysle uvedeného ustanovenia.

2. Obsah zásad stanovených v článku 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice 2014/59

64. V článku 34 ods. 1 smernice 2014/59 sa stanovujú všeobecné zásady, ktorými sa riadi riešenie krízových situácií, po prvé vrátane zásady, že akcionári znášajú straty ako prví [písmeno a)] a že veritelia znášajú straty po akcionároch v súlade s hierarchiou ich nárokov v rámci bežného insolvenčného konania, pokiaľ nie je výslovne stanovené inak [písmeno b)]. Po druhé sa v článku 34 ods. 1 písm. g) smernice 2014/59 stanovuje zásada, že „žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia“, podľa ktorej sa vyžaduje, aby vnútroštátne orgány viedli

[33] V tejto súvislosti súhlasím s tvrdením žalobcov predneseným na pojednávaní, že postavenie veriteľa vyplýva z reštitučného účinku, ktorý môže mať budúci rozsudok vnútroštátneho súdu, a teda z účinnosti ochrany zaručenej smernicou 93/13.

[34] Pozri odôvodnenia 5, 10, 31 a 48 smernice 2014/59, ktoré podporujú výklad v tom zmysle, že cieľom smernice je zabezpečiť ochranu všetkých zainteresovaných strán a spravodlivé zaobchádzanie s nimi a zároveň minimalizovať potrebu finančného zásahu z verejných prostriedkov.

reštrukturalizačné postupy podľa tejto smernice takým spôsobom, aby žiaden veriteľ neutrpel väčšie straty ako pri bežnom insolvenčnom konaní. Táto zásada sa považuje za základný kameň systémov riešenia krízových situácií.[35]

a) Porovnanie riešenia krízových situácií so zaobchádzaním poskytovaným v rámci bežného insolvenčného konania

65. Na jednej strane sa zásady stanovené v článku 34 ods. 1 písm. b) smernice 2014/59 týkajú hierarchie, v akej sa musia znášať straty: najprv akcionári a potom veritelia. Táto zásada by sa mala chápať vzhľadom na základnú zásadu, z ktorej vychádza smernica 2014/59, ako je zakotvená v jej odôvodneniach 5 a 50, podľa ktorej náklady na riešenie krízovej situácie banky musia znášať predovšetkým akcionári banky, a nie jej veritelia.

66. Na druhej strane zásada, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodného postavenia, podľa článku 34 ods. 1 písm. g) smernice 2014/59 zabezpečuje, aby boli opatrenia na riešenie krízových situácií navrhnuté tak, aby sa s veriteľmi zaobchádzalo aspoň tak priaznivo, ako by sa s nimi zaobchádzalo v rámci vnútroštátnych insolvenčných konaní. Jej uplatňovanie zahŕňa porovnanie toho, čo veriteľ dostal v rámci riešenia krízovej situácie, a toho, čo by dostal v prípade bežného insolvenčného konania. Zásada, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia, zaručuje, že je postup riešenia krízových situácií spravodlivý a predvídateľný, pričom si udržuje rovnocennú úroveň s vnútroštátnymi insolvenčnými postupmi tým, že chráni práva veriteľov. Preto sa táto zásada považuje za kľúčovú záruku, ktorou sa zabezpečuje, aby opatrenia na riešenie krízových situácií nepoškodzovali veriteľov viac, ako by to bolo v prípade bežného insolvenčného konania.

67. Je však dôležité zdôrazniť skutočnosť, že insolvenčné konanie predstavuje oblasť, v ktorej môžu členské štáty vykonávať svoje vlastné právomoci, keďže insolvenčné právo nie je harmonizované na úrovni Únie.[36] Článok 34 ods. 1 písm. g) smernice 2014/59 je preto relevantný len na posúdenie rovnakého zaobchádzania s veriteľmi v situáciách postupov riešenia krízových situácií a insolvenčných konaní podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré skúma vnútroštátny súd.

68. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zastáva názor, že nariadenie ochrany spočívajúcej v pozastavení povinnosti splácať splátky úveru podľa predmetnej zmluvy v konaní vo veci samej môže byť v insolvenčnom konaní prijateľné.[37] V dôsledku uvedeného by vnútroštátne opatrenie, ktoré neumožňuje zabezpečiť takýto nárok, znevýhodňovalo spotrebiteľov, ktorí sú veriteľmi,

[35] GORTSOS, C. V.: *Banking Resolution: The EU Framework Governing the Resolution of Credit Institution*. In: AMTENBRINK, F., HERMANN, C., REPASI, R. (eds.): *The EU Law of Economic and Monetary Union*. (online vyd. Oxford Academic: New York, 2020), https://doi.org/10.1093/oso/9780198793748.003.0046, navštívené 7. novembra 2024.

[36] K dnešnému dňu sú jedinými aktmi v tejto oblasti nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (Ú. v. EÚ L 141, 2015, s. 19), ktoré sa týka predovšetkým otázky medzinárodného práva súkromného v situáciách týkajúcich sa cezhraničných insolvenčných konaní, a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 o rámcoch preventívnej reštrukturalizácie, o oddlžení a diskvalifikácii a o opatreniach na zvýšenie účinnosti reštrukturalizačných, konkurzných a oddlžovacích konaní a o zmene smernice (EÚ) 2017/1132 (smernica o reštrukturalizácii a insolvencii) (Ú. v. EÚ L 172, 2019, s. 18), ktorá sa venuje oblasti preventívnej reštrukturalizácie podnikov.

[37] Je potrebné poznamenať, že na pojednávaní na Súdnom dvore sa účastníci konania nezhodli na prípustnosti nariadenia predbežných opatrení podľa vnútroštátneho práva. Z vyjadrení účastníkov konania vyplýva, že je potrebné rozlišovať medzi nariadením predbežného opatrenia týkajúceho sa aktív banky v insolvenčnom konaní, čo je zrejme zakázané, a nariadením predbežného opatrenia týkajúceho sa vrátenia úveru, čo je zrejme povolené.

v porovnaní s takýmito spotrebiteľmi v bankách, ktoré sú v likvidácii v rámci insolvenčného konania. Prijatie takéhoto výkladu by tak bolo v rozpore s článkom 34 ods. 1 písm. g) smernice 2014/59. [38]

69. Podľa smernice 2014/59 je výška záväzkov banky voči veriteľom obmedzená dátumom uverejnenia oznámenia, v ktorom sa stanovuje okamih, od ktorého sa pohľadávky a záväzky veriteľov merajú na účely riešenia krízovej situácie. [39] Spotrebiteľovi, ktorý po vyhlásení riešenia krízovej situácie zaplatí banke sumy na základe zmluvy obsahujúcej nekalé podmienky, sa však výška jeho strát zvýši. Ako uviedol vnútroštátny súd, v prípade bežného insolvenčného konania by sa spotrebiteľ mohol dovolávať zabezpečovacieho opatrenia na pozastavenie plnenia zmluvy.

70. Z predmetných vnútroštátnych právnych predpisov vyplýva, že v prípade riešenia krízovej situácie nemožno voči inštitúcii, ktorej krízová situácia sa rieši, uplatniť žiadne vykonávacie alebo zabezpečovacie opatrenia. [40]

71. V dôsledku uvedeného sa spotrebiteľ, ktorý sa nemôže domáhať takéhoto opatrenia, môže ocitnúť v menej výhodnej situácii ako veritelia subjektu, ktorý podlieha bežnému insolvenčnému konaniu, pretože tento spotrebiteľ bude povinný plniť úverovú zmluvu bez možnosti získať zabezpečovacie opatrenie, čo povedie k neustálemu zvyšovaniu pohľadávky spotrebiteľa voči banke napriek prijatiu rozhodnutia o riešení krízovej situácie.

b) Mechanizmus ex post náhrad

72. Mechanizmus náhrad uvedený v článkoch 73 až 75 smernice 2014/59 má ústredný význam pri uplatňovaní zásady, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia. Vyžaduje si porovnanie zaobchádzania, aké sa dostalo veriteľom v priebehu opatrenia na riešenie krízových situácií, so zaobchádzaním, ktoré by sa im dostalo v rámci bežného insolvenčného konania. Na tento účel by sa malo zohľadniť vnútroštátne insolvenčné právo, ktoré by bolo uplatniteľné, ak by tieto subjekty vstúpili do bežného insolvenčného konania.

73. Náhrada sa v podstate rovná ekvivalentu straty, ktorý veritelia utrpeli, t. j. rozdielu medzi sumou, ktorú skutočne získali späť v konaní o riešení krízovej situácie a sumou, ktorú by získali, ak by sa na inštitúciu vzťahovalo bežné insolvenčné konanie. [41] Preto majú akcionári a veritelia,

[38] V tejto súvislosti aj napriek tomu, že v návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je vysvetlená relevantnosť článku 34 ods. 1 písm. b) smernice 2014/59, ale článok sa cituje v položenej otázke, zahrniem toto ustanovenie do svojej analýzy. Je totiž možné vyvodiť, že keďže sa v ňom stanovuje poradie, v akom majú veritelia znášať straty, vnútroštátny súd má pochybnosti o účinkoch prípadného zamietnutia nároku žalobcov, ktorí sú spotrebiteľmi, podľa článku 135 ods. 4 zákona o Bankovom garančnom fonde.

[39] Pozri článok 69 ods. 1 smernice 2014/59, ako aj jej článok 83 ods. 4, podľa ktorého orgán pre riešenie krízových situácií zverejní alebo zaistí zverejnenie kópie príkazu alebo nástroja, ktorými sa opatrenie na riešenie krízovej situácie prijíma, alebo oznámenia, v ktorom sú zhrnuté účinky opatrenia na riešenie krízovej situácie.

[40] Pozri článok 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde.

[41] Zásada náhrady pre akcionárov a veriteľov by sa mal vykladať v spojení s odôvodneniami 50 a 51 smernice 2014/59. Konkrétne v odôvodnení 50 sa uvádza, že akcionári a veritelia by mali mať nárok na vyplatenie alebo náhradu svojich pohľadávok v likvidačnom konaní, a to v sume, ktorá by podľa odhadov nebola nižšia ako suma, ktorú by získali, keby sa celá inštitúcia likvidovala v rámci bežného insolvenčného konania.

ktorí utrpeli takéto väčšie straty, nárok na *ex post* náhradu.[42] Cieľom takéhoto mechanizmu je dosiahnuť rovnováhu medzi finančnou stabilitou a spravodlivosťou, aby sa zabezpečilo, že pri efektívnom riešení krízovej situácie inštitúcie budú veritelia chránení.

74. Postup riešenia krízových situácií je konkrétne zavedený smernicou 2014/59 na jednej strane výnimočným nástrojom zameraným predovšetkým na zabezpečenie stability finančných trhov, ak by táto stabilita mohla byť ohrozená zlyhaním cezhraničnej inštitúcie.[43] Cieľom postupu riešenia krízových situácií je poskytnúť verejným orgánom súbor nástrojov, ktoré im umožnia zasiahnuť dostatočne včas a rýchlo, zabezpečiť kritické finančné a hospodárske funkcie dotknutej inštitúcie a obmedziť negatívne účinky jej zlyhania.[44] Touto smernicou sa tak sledujú širšie ciele finančnej stability, ako je zachovanie dôvery vo finančný systém a predchádzanie systémovému riziku. Na druhej strane mechanizmus náhrad, ako je stanovený v článkoch 73 až 75 smernice 2014/59, poskytuje veriteľom kľúčovú ochranu tým, že zabezpečuje, aby sa s nimi počas riešenia krízovej situácie zlyhávajúcej inštitúcie nezaobchádzalo nespravodlivo. Z toho vyplýva, že cieľom uvedeného mechanizmu náhrad je dosiahnuť rovnováhu medzi umožnením orgánom riešiť problémy zlyhávajúcich inštitúcií vo verejnom záujme a ochranou oprávnených finančných záujmov veriteľov.

3. Uplatnenie na prejednávanú vec

75. Ak v dôsledku konania o riešení krízovej situácie utrpia aktíva žiadateľov, ktoré zostávajú v zvyškovom subjekte, väčšie straty, ako by utrpeli v rámci bežného insolvenčného konania – čo musí posúdiť vnútroštátny súd –, majú žiadatelia na základe zásady, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia, nárok na *ex post* náhradu. Tento mechanizmus náhrad však nemusí nevyhnutne zahŕňať procesnú ochranu. V skutočnosti je potrebné poznamenať, že smernica 2014/59 neobsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa predbežných opatrení, ktoré by veritelia podali voči banke, ktorej krízová situácia sa rieši. Z toho vyplýva, že legislatívne opatrenia, ako je článok 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom garančnom fonde, ktoré sa týkajú otázky predbežných opatrení podaných veriteľmi v spore týkajúcom sa zmluvných záväzkov so zvyškovým subjektom, nepatria do pôsobnosti tejto smernice.

D. Dosiahnutie rovnováhy medzi cieľmi ochrany spotrebiteľa a konaním o riešení krízovej situácie

76. Ako už bolo vysvetlené,[45] podľa smernice 2014/59 môže veriteľ získať *ex post* náhradu v prípade, že mu vzniknú väčšie straty, ako by mu vznikli v prípade likvidácie inštitúcie v rámci bežného insolvenčného konania. Kľúčovou otázkou tak je, či mechanizmus *ex post* náhrad podľa tejto smernice poskytuje dostatočnú ochranu spotrebiteľovi, ktorý musí zvyškovému subjektu posielať splátky počas celého konania, v ktorom sa snaží zrušiť zmluvu z dôvodu, že obsahuje nekalé podmienky.

[42] V článku 73 písm. a) smernice 2014/59 sa od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili, aby sa v prípade čiastočného prevodu aktív a pasív na preklenovaciu inštitúciu veriteľom, ktorých nároky sa nepreviedli, „vyplatilo na uspokojenie ich nárokov aspoň toľko, koľko by sa im vyplatilo, ak by sa inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, likvidovala na základe bežného konkurzného konania“. Príslušným veriteľom sa tak zaručuje náhrada za stratu, ktorý utrpeli v dôsledku prevodu potenciálne hodnotných aktív z konkurznej podstaty. Podľa článku 75 a článku 101 ods. 1 písm. e) smernice 2014/59 sa každá strata zaplatí z mechanizmov na financovanie riešenia krízových situácií. Mechanizmy na financovanie riešenia krízových situácií financujú inštitúcie pod dohľadom orgánov pre riešenie krízových situácií.

[43] Pozri odôvodnenie 3 smernice 2014/59.

[44] Pozri odôvodnenie 5 smernice 2014/59.

[45] Pozri body 72 až 74 vyššie.

77. V tejto súvislosti rozsudok z 5. mája 2022, Banco Santander (Riešenie krízovej situácie v Banco Popular)[46], síce dokazuje, že mechanizmus *ex post* náhrad môže byť užitočným nástrojom, ale nezaoberá sa v ňom tým, či je tento mechanizmus dostatočný v prípade, že vnútroštátne právo bráni predbežným opatreniam na pozastavenie platieb podľa úverovej zmluvy. Keďže prijatie predbežného opatrenia, ktoré umožňuje pozastaviť plnenie úverovej zmluvy, je iná záležitosť ako *ex post* náhrada, ktorá sa týka vecných aspektov reštitúcie, tento rozsudok nie je na účely prejednávanej veci relevantný.[47]

78. Z ústnych vyjadrení účastníkov konania na pojednávaní na Súdnom dvore vyplýva, že v článku 135 ods. 1 a 4 zákona o Bankovom záručnom fonde sa nepreberajú žiadne z ustanovení smernice 2014/59, ale predstavuje skôr pravidlo, ktorá dopĺňa pravidlá stanovené v tejto smernici. Keďže smernicou 2014/59 sa neharmonizujú postupy uplatniteľné na predbežné opatrenia prijaté v konaní, ktoré sa týka banky, ktorej krízová situácia sa rieši, tieto opatrenia patria do vnútroštátneho právneho systému členských štátov.

79. V tomto kontexte každému členskému štátu na základe zásady procesnej autonómie členských štátov prináleží upraviť náležitosti správneho procesu a súdneho konania týkajúceho sa zabezpečenia ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie. Tieto procesné podmienky však nemôžu byť menej výhodné než procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb na ochranu práv vyplývajúcich z vnútroštátneho právneho poriadku (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity).[48]

80. Ako som už poznamenala, v súvislosti so zásadou efektivity, povinnosť členských štátov zabezpečiť efektivitu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, najmä pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo smernice 93/13, zahŕňa požiadavku účinnej súdnej ochrany potvrdenú v článku 7 ods. 1 tejto smernice,[49] ktorá sa uplatňuje najmä na vymedzenie podrobných procesných podmienok žalôb založených na takýchto právach.[50] Konkrétne je úlohou vnútroštátnych súdov, aby v plnej miere priznali efektivitu právam vyplývajúcim zo smernice 93/13 vzhľadom na článok 47 Charty a aby neuplatňovali vnútroštátne pravidlá alebo vnútroštátnu prax, ktoré zakazujú nariadenie predbežného opatrenia s cieľom pozastaviť platby podľa úverovej zmluvy, ktorá je údajne nedovolená z dôvodu nekalých podmienok.[51]

81. Je pravda, že v rozsudku z 5. mája 2022, Banco Santanter (Riešenie krízovej situácie v Banco Popular)[52], Súdny dvor rozhodol, že ciele spočívajúce v zabezpečení stability bankového a finančného systému, ako aj v zabránení systémovému riziku, predstavujú ciele všeobecného záujmu sledované Úniou.

82. Vzhľadom na to je dôležité poznamenať, že vec, ktorá viedla k uvedenému rozsudku, sa týkala subjektu vytvoreného po riešení krízovej situácie, zatiaľ čo nárok v tomto konaní súvisí so zvyškovým subjektom, ktorý má byť zlikvidovaný. V dôsledku uvedeného, ako tvrdila Komisia na

[46] (C-410/20, EU:C:2022:351).

[47] Pozri analogicky stanovisko, ktoré predniesol generálny advokát Wahl a ktoré predložil vo veci Sánchez Morcillo a Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2110, bod 53), v ktorom dal do protikladu procesné opravné prostriedky a vecné záležitosti.

[48] Pozri rozsudok zo 6. októbra 2015, Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:665, bod 46), a rozsudok z 21. decembra 2021, Randstad Italia (C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 58).

[49] Pozri bod 41 vyššie.

[50] Pozri analogicky, pokiaľ ide o smernicu 93/13, rozsudok z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, bod 54 a citovaná judikatúra). Pozri aj moje návrhy vo veci Všeobecná úverová banka (C-598/21, EU:C:2023:22, bod 97 a nasl.).

[51] Pozri bod 41 vyššie a nasl.

[52] (C-410/20, EU:C:2022:351).

pojednávaní, nariadenie predbežných opatrení vo vzťahu k aktívam tohto subjektu neohrozuje finančnú stabilitu bankového systému.[53] V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť sled udalostí v konaní vo veci samej, v ktorej bola preklenovacia banka zriadená bezprostredne po prijatí rozhodnutia o riešení krízovej situácie, takže ak by boli určitým kategóriám dlžníkov vydané predbežné opatrenia umožňujúce pozastavenie platieb tomuto zvyškovému subjektu, nemalo by to vplyv na finančné zdravie novovytvoreného subjektu. Okrem toho je veľmi dôležité, že cieľom predmetného predbežného opatrenia nie je vytvoriť zábezpeku na existujúce aktíva platobne neschopnej banky, ale len pozastaviť budúce platby spotrebiteľa.[54]

83. Rovnaký rozdiel platí aj pre veci Novo Banco, v ktorých pohľadávky týkajúce sa zmlúv smerovali voči preklenovacej banke zriadenej vnútroštátnym orgánom.[55] V týchto prípadoch opatrenia spotrebiteľov nemohli byť efektívne, pretože by narušili stabilitu finančného systému,[56] zatiaľ čo v tomto prípade sa predmetná žiadosť týka platieb subjektu za potenciálne nekalých zmluvných podmienok, keď je tento subjekt v každom prípade odsúdený na likvidáciu. Úvahy relevantné pre tieto prípady, pokiaľ ide o cieľ stability finančného systému, sa preto v tomto prípade neuplatňujú.

84. Z uvedeného, ako uviedla Komisia na pojednávaní, vyplýva, že v prejednávanej veci nie je potrebné porovnávať spotrebiteľské práva s finančnou stabilitou, keďže predmetné predbežné opatrenia sa týkajú len pozastavenia zvýšenia pohľadávky spotrebiteľa voči zvyškovému subjektu, a preto nie je ohrozená finančná stabilita bankového systému. Pravidlá alebo postupy členských štátov, ktoré dopĺňajú ustanovenia smernice 2014/59, nemôžu brániť efektivite ochrany poskytovanej podľa článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení s účinnou súdnou ochranou zakotvenou v článku 47 Charty, ak sa nároky týkajú takýchto predbežných opatrení a nepredstavujú ohrozenie finančnej stability bankového systému v zmysle smernice 2014/59.

85. V uvedenej veci C-287/22[57] však Súdny dvor rozhodol, že posúdenie potreby nariadenia takéhoto predbežného opatrenia sa musí vykonať *in concreto* so zreteľom na cieľ zabezpečiť plnú účinnosť rozhodnutia, ktoré sa má prijať. Vnútroštátny súd teda musí určiť, či je pozastavenie záväzkov spotrebiteľov nevyhnutné na zabezpečenie obnovenia ich skutkového a právneho stavu, najmä vzhľadom na riziko, že budú musieť vrátiť sumu vyššiu, ako je požičaná suma.[58] Z toho vyplýva, že podľa smernice 93/13 vnútroštátny súd musí nariadiť predbežné opatrenia spočívajúce v pozastavení spotrebiteľovej povinnosti platiť, ak po prvé disponuje dostatočnými indíciami, pokiaľ ide o nekalú povahu jednej alebo viacerých zmluvných podmienok, takže je pravdepodobné, že dotknutá úverová zmluva je neplatná, alebo že prinajmenšom sa dotknutému spotrebiteľovi musia vrátiť mesačné splátky dlhované na základe tejto zmluvy.[59]

[53] Táto vec sa navyše netýka žaloby o náhradu škody proti inštitúcii, ktorej krízová situácia sa rieši, ani žaloby o neplatnosť zmluvy o upísaní akcií podľa vnútroštátneho práva. Táto vec sa preto netýka nariadenia predbežného opatrenia na pozastavenie plnenia zmluvy, ktoré je procesným opatrením určeným na ochranu účinnej súdnej ochrany jednotlivca.

[54] Vnútroštátny súd vysvetlil, že „predbežné opatrenie sa týka nepeňažnej pohľadávky na určenie neplatnosti zmluvy a takáto pohľadávka nemá pre úpadcu priame majetkové dôsledky“, pričom dodal, že takéto „predbežné opatrenie nepredstavuje zabezpečenie majetku úpadcu v zmysle článku 146 ods. 3 zákona o konkurze“.

[55] Pozri rozsudok z 5. septembra 2024, Novo Banco a i. (C-498/22 až C-500/22, EU:C:2024:686, bod 24). Pokiaľ ide o vec C-500/22, Súdny dvor zdôraznil, že pohľadávka, o ktorú ide v konaní veci samej, vznikla na základe kúpnej zmluvy, ktorá nebola uzavretá so zvyškovým subjektom, ale s novým subjektom, t. j. Novo Banco, a týkala sa dlhopisu, ktorý ku dňu uzavretia tejto zmluvy tvoril súčasť aktív a pasív banky Novo Banco.

[56] Pozri najmä body 142 a 143 uvedeného rozsudku.

[57] Pozri rozsudok z 15. júna 2023, Getin Noble Bank (Pozastavenie plnenia zmluvy o úvere) (C-287/22, EU:C:2023:491, bod 59).

[58] Tamže.

[59] Tamže.

86. V prejednávanej veci po prvé, ako som už uviedla vyššie, sa vnútroštátny súd podľa všetkého domnieva, že z dôvodu budúceho rozhodnutia o nekalých podmienkach predmetnej úverovej zmluvy bude musieť zvyškový subjekt skutočne vrátiť sumy, ktoré spotrebitelia zaplatili na základe tejto zmluvy. Zdá sa tak, že táto podmienka je splnená.

87. Po druhé Súdny dvor v tejto veci rozhodol, že vnútroštátnemu súdu prináleží, aby vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci určil, či je pozastavenie plnenia povinnosti tohto spotrebiteľa platiť tieto mesačné splátky počas trvania dotknutého konania nevyhnutné na zabezpečenie obnovenia právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa uvedený spotrebiteľ nachádzal, ak by táto podmienka alebo tieto podmienky neexistovali. Ten istý súd tak bude môcť zohľadniť najmä finančnú situáciu tohto spotrebiteľa a riziko, že spotrebiteľ bude musieť dotknutej banke vrátiť sumu, ktorá presahuje sumu, ktorú si od nej požičal.[60]

88. V prejednávanej veci vnútroštátny súd vysvetlil, že spotrebitelia čoskoro splatia (alebo už splatili) zvyškovému subjektu sumu, ktorá prevyšuje vyplatený kapitál. Vnútroštátny súd sa preto obáva, že v dôsledku insolvenčného konania, ktorému Getin Noble Bank podlieha po rozhodnutí o riešení krízovej situácie, spotrebitelia nebudú môcť získať späť sumy prevedené na túto banku, ktoré môžu prevyšovať aktíva určené na rozdelenie medzi veriteľov. Ak sa to stane, s výhradou konečného overenia vnútroštátnym súdom nemožno zaručiť úplnú účinnosť rozhodnutia, ktorým sa konštatuje nekalá povaha určitých podmienok predmetnej úverovej zmluvy v konaní vo veci samej. Aj druhá podmienka sa tak zdá byť splnená. Článok 385^1 Občianskeho zákonníka, ktorým sa do poľského práva preberá smernica 93/13, by sa preto mal vykladať tak, aby sa zabezpečilo maximálne účinné dosiahnutie cieľov tejto smernice. Podľa smernice 93/13 by mal vnútroštátny súd v prejednávanej veci v zásade nariadiť predbežné opatrenia s výhradou konečného overenia.

89. V tejto súvislosti Komisia počas pojednávania tvrdila, že vzhľadom na to, že sa krízová situácia dotknutého subjektu riešila podľa smernice 2014/59, povolené predbežné opatrenia by sa mali obmedziť len na zabezpečenie pohľadávok, ktoré sa týkajú mesačných splátok súvisiacich s úrokmi z úveru, ale nie zmluvných povinností spotrebiteľa platiť tieto splátky z požičanej sumy kapitálu.

90. V tejto súvislosti je dôležité vziať do úvahy riziko, že spotrebitelia budú musieť príslušnej banke vrátiť sumu, ktorá presahuje sumu, ktorú si požičali od banky, ktorej krízová situácia sa rieši, a ktorú orgány pre riešenie krízových situácií predložili na ocenenie. Na účely efektivity riešenia krízovej situácie vykonaného podľa smernice 2014/59 si preto možno predstaviť, že požičaný kapitál sa spláca prostredníctvom mesačných splátok, kým prebieha konanie. Vzhľadom na uvedené by sa platenie úrokov zo strany spotrebiteľa malo v každom prípade pozastaviť, aby sa predišlo situácii, keď spotrebiteľ zaplatí zvyškovému subjektu, ktorý má byť zlikvidovaný, viac, ako má. Stručne povedané, predbežné opatrenia by sa mali obmedzovať na sumu prevyšujúcu kapitál požičanej sumy.

[60] Tamže.

V. Návrh

91. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko), odpovedal takto:

Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a článok 34 ods. 1 písm. b) a g) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012, v spojení so zásadou efektivity a s účinnou súdnou ochranou, ako sú zakotvené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie,

sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave alebo vnútroštátnej praxi, ktorá neumožňuje nariadenie predbežných opatrení s cieľom pozastaviť v čase trvania súdneho konania zmluvný záväzok spotrebiteľa platiť mesačné splátky úveru, ktoré presahujú výšku kapitálu požičaného spotrebiteľom, a to len z dôvodu, že na žalovanú banku sa uplatňuje postup riešenia krízovej situácie, pokiaľ predbežné opatrenia zodpovedajú mesačným splátkam týkajúcim sa úroku z úveru, a pod podmienkou, že úver zostal po prijatí rozhodnutia o riešení krízovej situácie vo zvyškovom subjekte.